

Téma: Prvá svetová vojna – Život počas vojny

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM
HISTORICKÉ MÚZEUM

Téma: Prvá svetová vojna

Život počas vojny - v zázemí

Deti vo vojne

Vojna zasiahla aj deti. Ich otcovia boli odvedení na fronty, z ktorých sa mnohí už nevrátili. Niektorí chlapci museli narukovať do armády už ako 16-roční a v zázemí sa aj deti museli zapojiť do vojnového diania. V školách zbierali náhradné suroviny pre vojsko (gaštany, žalude, černicové listy), peniaze na vojnové a sociálne účely. Dievčatá zhotovovali obvazy a štrikovali časti oblečenia pre vojakov.

Deti a mladiství po odvedení mužov na front pracovali na poliach a tiež v továrňach, kde boli na pomocných prácach zamestnávaní aj napriek povinnej školskej dochádzke už pred vojnou.

Škola bola v prípade všetkých bojujúcich strán miestom intenzívnej indoktrinácie žiakov, budovania kultov národných hrdinov a vernosti štátu. Vernosť sa demonštrovala aj rozličnými masovými formami podpory. V prípade stredoškolských študentov išlo napríklad o demonštratívne odchody celých tried na front.

Fotografia, zachytené malé dievča (*obr. 1*)

Fotografia, otec so synom (*obr. 2*)

Úloha

Pozorne si prezrite fotografie, na ktorých sú zobrazené deti. Skúste opísať, v akých situáciách sú zachytené. Ako sa tvária?

Aktivita

Deti počas vojny zbierali aj náhradné suroviny pre vojsko ako napríklad gaštany. Prejdite sa do prírody a nazbierajte gaštany, ktoré budú symbolizovať deti žijúce vo vojne. Pomyslite si pri tom na všetky deti, ktoré museli zažiť krutosť vojny (či už v minulých vojnách alebo v tých súčasných).

Námety na diskusiu

Deti a vojna. Trauma na celý život? Ako sa zmenil deťom život, keď vypukla 1. svetová vojna? Prečo vlastne vznikajú vojny? Ako sa asi cítia deti dnes na Ukrajine, keď tam prebieha vojna?

Detská práca. Viete si predstaviť, že by ste už vo vašom veku museli pracovať? Viete si predstaviť, že by ste nemohli chodiť do školy?

Vytvor/nakresli

Vieš ako sa zhotovuje obväz alebo štrikuje šál? Skús vyhotoviť niečo, čo by sa zišlo vojakom na fronte.

Nápady

Napište na tabuľu (alebo hárok papiera) myšlienky, ktoré vám napadnú pri téme: Deti a vojna. Vyjadrujte sa jednoslovné. Každý nápad je správny. Postupne spolu na tabuli vytvoríte burzu nápadov.

Téma: Prvá svetová vojna – Život počas vojny

Rolová hra

Skúste sa vžiť do roly 16-ročného chlapca, ktorý musí narukovať do vojny. Predstavte si, že zanechávate svoj domov a vydávate sa do neznámeho sveta. Neviete čo vás tam čaká a či sa vrátite. Skúste napísať krátku úvahu o nútenom odchode z domova.